

Eleki Krónika – 2000. február

Talán SAPARD?

A 2000. évtől minden eddiginél előnyösebb vissza nem térítendő Európai Unió támogatási forrásokhoz juthatnak a magyar vidéken élők. Ez a SAPARD program, mely az Unióhoz csatlakozni kívánó 10 országra irányul és a Különleges Csatlakozást Előkészítő Program a Mezőgazdaság és a Vidék Fejlesztése szavak angol megfelelőinek kezdőbetűiből származik. A program fő célja, hogy javítsa a vidéken élők életkörülményeit és segítse elő a közösségi vívmányok átvételét, valamint a csatlakozást.

Az Európai Unió történetében először közösségi döntési hatáskört adott át a tagjelölt országoknak, amelyben Magyarország is érintett. A csatlakozás előtti támogatás eszközei között szerepel a SAPARD. Az ehhez kapcsolódó és átadott döntési hatáskör röviden talán úgy jellemezhető, hogy a programban érintett tagjelöltek maguk dönthetnek arról, hogy milyen támogatási célok érdekében használnák fel a közösségi pénzeszközöket. A pénzeszközök átadásával, illetve az ennek feltételeként megkövetelt Nemzeti Vidékfejlesztési Terv elkészítésével az EU célja alapvetően kettősnek tekinthető:

1. gyorsítani a csatlakozást, a taggá válás folyamatát;
2. tesztelni, hogy alkalmasak vagyunk-e már az Unió adminisztratív és pénzügyi irányítási rendszerének átvételére.

A SAPARD keretében, a vidékfejlesztés példáján keresztül lehetőség kínálkozik arra, hogy megtanuljuk hogyan kell majd - EU tagként működve - megfelelnünk a Közösségi pénzeszközökhöz kapcsolódó adminisztratív és pénzügyi feladatok által diktált feltételeknek, így a tanulópenz döntő részét ne a későbbiekben fizessük meg.

Az EU SAPARD rendelete 2000. január 1-én jogerőre emelkedett. A rendelet szerint minden tagjelölt ország, amelynek vidékfejlesztési tervét az EU Bizottsága elfogadta, 2000-2006-ig évente meghatározott mértékű euro támogatást kap és fordíthat a rendelet alapján a tervében megjelölt intézkedésekre. Az országos terv mellett ki kell alakítani a régiók, a megyék és a kistérségek vidékfejlesztési elképzeléseit is. Ez a folyamat elindult, s mi is részesei, érintettjei vagyunk.

A vidékfejlesztés alapja és célterülete a kistérségek. Településünk, Elek a Gyula környéki kistérséghez tartozik, mely magában hordozza Gyula, Kétegyháza és Lökösháza településeket is. Meghatározó jelentőségű, hogy térségünkben megszülessen a kistérségi fejlesztési program, illetve, hogy olyan, a fejlesztést szolgáló projektek (beruházások, vállalkozások, intézkedések) szülessenek, amelyek egy program részeként a térségben az életszínvonal javulását eredményezhetik. Ennek a programkészítésnek lelke azonban a partnerség, mert csak így születhet az érdekelték és az érintettek (akik lehetnek: önkormányzatok, gazdasági társaságok, vállalkozók, őstermelők, civil szervezetek, egyházak, állampolgárok) között olyan megállapodás, amely az eredményes megvalósítás garanciája.

A feladat kétirányú: belső felkészülés biztosítása és külső kapcsolatok megteremtése. A partnerség, az együttműködés ugyancsak kétirányú. Egyfelől az adott kistérség érdekeltjeinek és érintettjeinek tájékoztatása, felkészítése és a programkészítésbe való bevonása. Másfelől a helyi feltáró munka, az adottságok megismerésének eredményeiről, a formálódó projektjavaslatokról folyamatos véleménycserét kell indítanunk más

programkészítőkkel.

Ha az országos tervet az EU Bizottsága elfogadta, pályázati rendszerben elnyerhetjük a támogatást a kistérségi programok projektjeire. Ezért fontos, hogy a kistérségi operatív programok minél előbb elkészüljenek és a térség pályázásra kész projektekkal rendelkezzen.

A Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Vidékfejlesztési Programok Főosztálya gondozza és kíséri figyelemmel ezeket a programírásokat. Általános célként szabták meg, hogy a kistérségek belső erőinek (természeti adottságok, emberi tudás, készség, akarat) megmozgatásával harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődés indulhasson. A kistérségi programért a kistérségi társulás közgyűlése a felelős. A Gyulai társulás "B" kategóriát nyert az FVM által kiírt pályázaton, így szerezte meg azt a jogot, hogy kidolgozhasuk a kistérségi stratégia programjait. Térségünkben minden településen vannak program-koordinátorok - Eleken Vígh Károly és Wittmann László -, akik felkészítő képzésen is résztvettek, tehát számukra sem ismeretlen az a feladat, amely egy hét éves időszakot felölelő program összeállítását célozza meg. Ebbe a programírásba településünk egész lakosságát be kívánjuk vonni. Az ehhez kapcsolódó helyzetfeltérési munka már 1999. december 10-én befejeződött, amely során minden településen bevonták a SAPARD iránt érdeklődő lakosságot. A szakmai koordinátori feladatokat a Békés Megyéért Vállalkozásfejlesztési Alapítvány munkatársai és szakértői látták el. A programírás további folytatása az operatív programozás, az operatív pályázatkészítés. Ennek az FVM-hez történő leadási határideje még nincs konkrétan megjelölve, de az első Európai Unió guruló forintok csak ennek elfogadása után érkehetnek, ami 2000 második felében vagy 2001 elején várható.

Az országos terv - ami az FVM-nél található és Dr. Jávor Károly a témafelelőse - alapján a SAPARD program keretein belül a következő területeken belül lehet pályázatot benyújtani a jövőben:

- Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- Mezőgazdasági és halászati termékek feldolgozásának és értékesítésének javítása
- Termelői csoportok felállítása
- Szakképzés javítása
- Falufelújítás és -fejlesztés
- Alternatív jövedelemszerzést biztosító gazdasági tevékenységek fejlesztése
- Környezet- és tájvédelmet célzó mezőgazdasági módszerek alkalmazása
- Vidéki infrastruktúra fejlesztése
- Szakmai segítségnyújtás, társadalmi nyilvánosság

Pályázni csak az országos tervben meghatározott intézkedésekhez kapcsolható beruházásokkal, projektekkal lehet majd.

Most, február 16-án tartanánk meg a programozáshoz kapcsolódó első lakossági fórumot, amelyre - reméljük - minél több érdeklődő eljön megismerni, megvitatni azt az anyagot, amelyet a közelmúltban készített önkitöltős kérdőív feldolgozása eredményeként mutatnak be az Alapítvány munkatársai. Véleményem szerint minden embernek vannak ötletei, van egy sajátos szemlélete, amely felhasználható a térség, a település programozásához, ezért fontos, hogy minél többen ötletet adjanak a programkészítéshez. Ez már a programalkotás egyik fontos lépése lesz, hiszen a tanulmány a térség prioritásait próbálná meghatározni úgy, hogy az mindenki számára elfogadható és működőképes

legyen a jövőben, hiszen a vidékfejlesztést, a térségünk, településünk 7 évre kiterjedő fejlesztését célozza meg. Ehhez azonban szükséges az együttműködés, a partnerség - akár a kistérség, akár a település és annak lakossága, intézményei, gazdasági társaságai, őstermelői, civil szervezetei szintjén is, mert még mindig még nagyon sok helyen és területen hiányzik az összefogás, a partneri együttműködés.

Elek, 2000. 02. 09. Víg Károly

Biztonságban vagyunk?

Őszintén röstellkedve hívtam fel a minap telefonon az eleki Rendőr Őrs vezetőjét, Kiss Tibor őrnagy urat, aki éppen szabadságát töltötte. Tudom, hogy illetlenség ilyen esetben otthon hivatalos ügyekkel zavarni bárkit is, hiszen a pihenés mindenkinek emberi joga. Kellemesen csalódtam és oldódott feszengésem, mert az őrnagy úr igen készségesen válaszolt esetenként talán nagyon is laikusnak ítélni kérdéseimre.

A tisztelt Olvasók érdeklődő hányada esetleg értesült már arról, hogy szenvedélyen gyűjtöm az Elekkel kapcsolatos sajtóanyagot immár több évtizede. Hasznát már ezidáig is tapasztaltam, hiszen valójában nem öncélú az effajta tevékenységem, mert a helytörténettel, honismerettel foglalkozók, szakdolgozat írók nagy lelkesedéssel és örömmel fogadják a korábbi sajtóvéleményeket, írásokat, - szóval az utókornak jelent talán majd értéket.

Hiányoltam /jaj, dehogy hiányoltam, csupán feltűnt/, hogy az utóbbi időben Elekről szinte egyáltalán nem találtam bűnügyi hírt. Kiss őrnagy úrhoz fordulva erről faggatóztam beszélgetésünknek már a legelején:

- Nem igénylik a megyei és helyi médiák a híreket, vagy tényleg ennyire jó a közbiztonság helyzete Eleken?

- Is - is! Elmondhatjuk, hogy - hála Istennek - igazán "komoly" bűnesetek valóban nem történtek városunkban az utóbbi időben. Hetente legfeljebb egy-két lopás, kisebb betörések azonban előfordulnak, de ezekre általában nem tart igényt a média, hiszen eltörpülnek az országos - vagy azon is túlra nyúló - nagy botrányok, bűnesetek mellett... A Gyulai Rendőrkapitányságnak a közelmúltban adott jelentésünk, beszámolónk statisztikai adatai is jelentősen csökkentő tendenciát mutatnak Elek város vonatkozásában, melyet igen pozitívan értékelhetünk. Egyébként is nagyobb tömeget vagy közterületet kell érintenie egy-egy esetnek ahhoz, hogy - úgymond - "címlapra" kerüljön. Ám örömmel és szívesen lemondunk az ilyen - kétes - dicsőségről...

- Jelenleg milyen bűnesetek foglalkoztatják a helyi rendőr őrs dolgozóit, illetve Elek lakosságát?

- Bosszantó lopások. Hogy csak egyet említsek: Egy bizonyos hölgyemény szinte mindenhol és mindenkit meglop, ahol csak előfordul: az ügyeletes orvos, a rendőr - és mások - mobiltelefonját éppúgy magáévá teszi, mint az idősebb /kéjvágyó / urak bankkártyáját /PIN-kóddal együtt!/, és se perc alatt lenyúlja a számlán lévő összeget... Továbbra is előfordulnak kerékpár lopások, ami ugyan nagyvonalúan fogalmazva nem jelentős ügy, de akinek emiatt újat kell vennie, annak már az! A lakosság viszonylagos biztonságérzetével együtt jár - sajnos - a figyelem, az óvatosság lankadása is, amelyből a

nagyobb gondok származhatnak. A lakások, melléképületek záratlansága, idegenekkel történő csencselések, kerékpárok lezáratlansága, közterületen hagyása - szóval általában a gyanakvás, az óvatosság hiánya. Elmondhatjuk azonban, hogy városunkban három éve nem volt rablás, ami más településeken viszont akár mindennapos is lehet.

- Folytatnak-e valamiféle prevenció, megelőző tevékenységet?

- Igen, erre is volt példa bőven az utóbbi időben is. Az általános iskolákban, a mezőgazdasági és ipari középiskolában tartottunk baleset- és bűnmegelőzési előadásokat. Ezekbe - természeténél fogva - a drogfogyasztás- és terjesztés, egyéb, a fiatalokat és idősebbeket /egyszóval mindennapi életünket/ érintő baleset- és bűnmegelőzési kategóriák is helyet kaptak. A korábbi években a városi televízió is biztosított lehetőséget számunkra híreink, közléseink megjelentetéséhez, melyekben hírt adhattunk a legfrissebb jogszabályok módosulásáról, változásokról, azok helyes értelmezéséről. Aztán ez valamiért abbamaradt...

- Nos, az Eleki Krónika éppen ilyesmire gondolt, amikor megkerestük Önt egy hosszabb távú együttműködésre számítva. Szeretnénk, ha havi rendszerességgel tájékoztathatnánk az Olvasókat mindezekről. Számíthatunk-e erre?

- Hogyne, természetesen örömmel tesszük, hiszen ez is a munkánkat és a megelőzést szolgálhatja.

- Igaz, hogy kényszerű felmentésem okán ritkábban járok a városban, de ezt megelőzően is hiányoltam a régebben természetesen gyalogosan járőröző rendőrt. Manapság inkább a gépkocsival közlekedő, járőröző rendőrökkel találkozhatunk. Mindkettőnek megvannak az előnyei éppúgy, mint a hátrányai /a gyalogos járőrökkel való személyes kontaktus megteremtésének lehetősége, avagy a gépkocsi gyorsaságának előnye - különösen "forró nyomon" - , ám kizárva az előzőek előnyeit/. Melyik módszert tartja Órnagy úr megfelelőbbnek, jobbnak?

- Valóban ritkán járhat a városban, ha így tapasztalta... Jelen időszakban a gépkocsis járőrözés 80 %-ot, míg a gyalogos 20 %-ot tesz ki. Várhatóan ez az arány változni fog nem is olyan soká, mert a gépkocsik üzemeltetésének költségeire nagyon is véges a fedezet. A rendőrség működési feltételrendszere nagyon megromlott, mindennapos gondokkal küzdünk. Reggel 6 órától délután 2 óráig "teljes üzemmél" végezzük a dolgunkat, azon túli időben ügyeleti rendszerben. A túlmunka, a túlórák, az éjszakázások bizony emberpróbáló körülmények... A rendőrök fizetése megalázóan kevés. A felszereltségünk, az eszközrendszerünk enyhén szólva is hagy kívánnivalót a bűnmegelőzésben és bűnüldözésben egyaránt. Mindezek ellenére mind magam, mind pedig a munkatársaim ízig-vérig rendőrnek valljuk magunkat, teljes hivatástudattal igyekszünk munkánkat végezni.

- Mit is mondhat ezekre /az egyébként is jól ismert gondokra/ a nagyon is "vidéki" és nagyon is "mezítlábas" újságcsináló? Minden jót kívánunk a rendőröknek, békés, nyugodt alvást a város lakóinak s közöljük az Órnagy úr felhívását, kérését: Legyünk óvatosak, figyelmesebbek, esetenként talán gyanakvóbbak! Vigyázzunk nagyobb figyelemmel értékeinkre, magunkra és családunk biztonságára!

Tisztelettel köszönjük a beszélgetést!

Márciusban folytatjuk!

Topa Sándorné

30 db. könnyű annyi, mint 10 db. nehéz

Ha ma élne Wittmann János /1856-1924/, talán ilyen címmel mondaná el hozzászólását a Parlamentben az azonnali kérdések és válaszok órájában.

Wittmann Jánosnak igen mozgalmas élete lehetett, hisz életének csaknem a felében országgyűlési képviselőként tevékenykedett /1887-1917/, de volt Arad megyei képviselő is, tagja volt az eleki önkormányzatnak is, sőt szülőhelyén gazdálkodott is. Hogy bírt ennyit csinálni egyszerre? Erre a források hiányában nem könnyű válaszolni./ Az viszont tény, hogy a viszonylag korai halála nem ennek köszönhető, hanem az 1919-1920 közötti román megszállás következménye. /Ekkor vagyonát elkobozták, folyton zaklatták, súlyos szívbjait kapott, aminek következtében 1924. június 22-én meghalt./

De most térjünk vissza a boldog békeidőkbe! /Valójában nem az volt, mert pl.1890 után Magyarországon állandó volt a kormányválság, de megváltozott a nemzetközi helyzet is./ A belpolitikai problémák közül megemlíthetjük pl. agráriusok és a merkantilisták közötti ellentétet. / Mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi ellentétekről volt szó./ A miniszterelnök gr. Szapáry Gyula volt ennek az időszaknak az elején /1890-1892/. Wittmann János is ekkor hallatta hangját először a magyar országgyűlésben. A felszólalását a képviselőházi jegyzőkönyvek, nagy részének átnézése után találtuk meg. (A parlamenti beszédére 1892. május 13-án, pénteken került sor.) Ezen a napon a Parlament /a képviselőház/ a munkáját délelőtt 10 órakor kezdte és 13.50-kor fejezte be. A témák között szerepelt pl. jelentés Baross Gábor temetéséről, képviselőválasztás, a napirend elfogadása, de sok más is. A kormány részéről jelen volt pl. gr. Szapáry Gyula, Wekerle Sándor, gr. Bethlen András. Az országgyűlés elnöke ezen a napon br. Bánffy Dezső volt, az ő szavaival így kezdődött az alsóházi munka: “Méltóztassanak helyeiket elfoglalni. Az ülést megnyitom. A mai ülés jegyzőkönyvét Schóber közjegyző úr fogja vezetni. A javaslatok mellett szólni kívánókat Széll Ákos, az azok ellen jelentkezőket Lázár Árpád jegyző urak fogják jegyezni.” /Mint ahogy egy demokráciában szokás./

Az ülés vége felé kért szót Wittmann János. Ebből néhány részlet: “Az állattenyésztés érdekében szólok. /Halljuk:/ Mindannyian, kik foglalkozunk állattenyésztéssel, látjuk, hogy az újabban egyre hanyatlik.” Majd nem sokkal később ezt kérdezte: “Mi az oka, t. miniszter úr, hogy ezelőtt néhány évvel ezekre (piacra) menő sovány jószágot lehetett venni megfelelő áron, holott egy-két év óta dupla áron sem lehet jószágot kapni? Bizonyára azért, mert nincs.” Utána említi azt, hogy pl. Budapestre hetente kb. 2500-3000 db. szarvasmarha került eladásra, de ehhez még a szerbek is felhajtának 1500 darabot. Majd kéri az adók igazságos és méltányos kivetését. Wittmann nehezményezte, hogy addig, amíg a magyar nehéz marhát külföldre viszik, addig Magyarországon a szerbiai nehéz marhát veszik meg, így a magyarok háttérbe szorulnak! A végeredményt így összegezte: “És mi ennek a végeredménye? Az, hogy míg nekünk alig van pár eladó jószágunk, addig Szerbia nehezebb darab ökreit drágán megfizetjük.” Majd következett a címből ismert hatásos gondolat. A képviselő a beszéde végén arra kérte az illetékes minisztert, hogy intézkedjenek, vagy pedig, ha erre nem kerül sor, akkor ő a pénzügyi tárcához fog határozati javaslatot benyújtani. Wittmann Jánost hozzászólásában élénk

közbekiáltások, helyeslések erősítették meg. Az ügy folytatását nem találtuk meg a jegyzőkönyvekben, de ettől függetlenül elmondhatjuk, Wittmann János nem csupán csak ült a Parlamentben, hanem ha szükséges volt, akkor fontos kérdésekben is fel tudott szólalni.

Rapajkó Tibor

Vastaps

Ha télvége - Budapesti Almássy téri Szabadidő Központ - Néptáncantológia, akkor az szinte teljes bizonyossággal érinti Eleket is, közelebbről városunk "Fülöp Ferenc" Díjas néptáncosait is. Hosszú évek óta ugyanis erre az eseményre meghívást kapnak díjazottaink, így ez évben sem történt másként. Pedig nem könnyű idáig eljutni...

A Muharay Elemér Népművészeti Szövetség idén a nagy eseményt február 12-én, szombaton rendezte meg, melyen Elek város díjazottai közül /7 fő/ ez alkalommal 4 fő - Czene Ildikó, Burján Attila, Bágy György és Burján Zsolt - bizonyította ismét tánctudását. A legjobbak gyűjteményes bemutatóján saját készítésű pogácsával, kuglóffal, almás pitével, borral, pálinkával, zenével délután 2 órától fogadták az érkező vendégeket Nagymányok, Kapuvár, Veresegyház és Decs együttese - mint házigazdák. Délután 4 órakor vette kezdetét a bemutatók sora, melyben a Homokmégyi Hagyományörző Együttes "Disznótör", a Bogyszló Népiegyüttes "Bogyoszlói farsang", a Nagymányoki Német Nemzetiségi Együttes "Fonó" című zenés, táncos, dalos, a hagyományokat felelevenítő programjait láthatta a közönség. Őket követte az ország "Fülöp Ferenc" Díjas néptáncosainak bemutatója, köztük az elekieké is. Az "Eleki joc"-kal a Czene Ildikó - Burján Attila páros aratott igen nagy sikert. Gyönyörűen, visszafogottan, páratlan eleganciával adták elő a táncukat. Külön említést érdemel Ildikó közel 100 éves, eredeti viselete, szépsége és eleganciája, Attila egyre kiforrottabb egyéni virtuozitása. Közvetlenül utánuk Bágy György és a Burján-testvérek triója következett: az eleki román legénytáncal méltán vívták ki a "szakma" nagyjainak - Vásárhelyi László, Kallós Zoltán, Héra Éva, Foltin Jolán stb. - és a közönség elismerését, vastapsát. Ezek a találkozások ugyanúgy, mint a jeles együttesekkel, zenekarokkal történő eszmecserék, együtt táncolások mindig gyümölcsözőek és örömteliek.

Ez alkalommal került átadásra ismét a Muharay Díj, melyet az eleki Román Hagyományörző Néptáncegyüttes kapott meg első ízben az alapítás évében, 1998-ban.

17 órától a szabadidő központ nagytermében hagyományörző mulatsága került sor, míg a kamarateremben nótázhattak Agócs Gergellyel, a decsi és veresegyházi együttesekkel a nótás kedvűek.

Az eleki "Fülöp Ferenc" Díjasokat a rendezvényre a Román Hagyományörző Egyesület több tagja is elkísérte.

Topa Sándorné

Szakmai versenyek a középiskolában

A téli szünet igazán rövidre szabott lett - különösen azon tanulók számára, akik szabadidejüket a januári szakmai versenyekre való felkészüléssel töltötték.

Mint eddig is, minden évben megrendezzük a házi "Szakma Kiváló Tanulója" versenyt, mely igazi megmérettetés és fontos állomása az országos versenyre való felkészülésnek.

Az iskolában tanított négy szakma tanulói bizonyosságot tehetnek az eddig megszerzett elméleti és gyakorlati tudásukról.

Az általános állattenyésztők összetett versenyét Ilyés Mihály nyerte 4,54 átlaggal. Második helyezést Szokodi Nikoletta szerzett. Harmadik Mokán Zsófia eleki tanuló lett - ugyancsak ő nyújtotta a legszebb szóbeli feleletet is. Az országos versenyre Ilyés Mihály és Szokodi Nikoletta készül.

A lótenyésztő tanulók összetett versenyében az első helyezést Poclán Renáta érte el 4-es átlaggal. Második Váradik Ildikó, harmadik Kovács Gabriella lett. Az országos versenyre a két első készül, - s hogy ez még érdekesebb legyen - az Országos Szakma Kiváló Tanulója verseny az országban először itt Eleken kerül megrendezésre április 26-27-28-án, melyre az előkészületek már jóideje megkezdődtek.

A nőiruha-készítő tanulók versengése eleki tanuló győzelmét hozta. Első helyezett Borbás Mária 277,5 ponttal. Második Benedek Hajnalka, harmadik Márta Erzsébet lett. A területi versenyen az első és második helyezett indul.

A szakácsok versenyében első lett Kolompár Zsuzsa (ő indul a területi versenyen) 148 ponttal. Második Márton Gabriella, harmadik Pető Annamária lett.

Az elért eredményekért a jutalmat ünnepélyes keretek között a szalagavatón vehetik át a tanulók.

Reméljük, hogy tanulóink a következő megmérettetéseken is jól szerepelnek, s tovább öregbítik iskolánk hírnevét.

Lantos Mihályné tanár

Rövid ülés

A helyi Német Kisebbségi Önkormányzat legutóbbi, január 14-ei ülését is a városi könyvtárban tartotta. A megbeszélés most csak rövid ideig tartott, mert az elnök és az alelnök egy-egy fontos dologról számolt be.

Nádor Mária arról beszélt, hogy a március 4-ei eleki sváb bál meghívói már január harmadik hetében megérkeznek a városi könyvtárba, így azokat időben el lehet küldeni Németországba. A pilis- vörösvári, héttagú zenekarnak vacsorát is ad majd a kisebbségi önkormányzat a bál napján.

Reisz György pedig arról számolt be, hogy még nem tud teljesen biztosat mondani az esetleg Elekre érkező németországi tanárnőről. Elmondta még azt is, a tanárnő őt a megbeszélés időpontban nem hívta fel. Vállalta, Eleken, a tanárnő számára irt levelet Németországban feladja. A jelenlévők tárgyalták az elnöknek azt a feltevését, hogy a kisebbségi önkormányzat járuljon hozzá 5 hónapig havi 20.000.- Ft-tal a német tanerő béréhez. /Reméljük, a következő ülésig kiderül, érkezik-e némettanár Elekre Németországból./

Rapajkó Tibor

Levelét kaptunk

A Németországban élő Josef Schneider úr levéllel kereste meg az Eleki Krónika Szerkesztőségét, amelyet ezúton is megköszönünk.

Josef Schneider úr egyebek mellett kitér arra, hogy a lap megjelenése óta figyelemmel kíséri az anyagokat. Majd eképpen fogalmaz: "... már régóta feltűnt, hogy a Szerkesztőség a városban élő kisebbségek ügyeivel is foglalkozik, és megfelelő komolysággal méltatja az eseményeket...". Kitűnőnek tartja Topa Sándorné Újévtől Szilveszterig tartó gazdag népszokás tartalmú anyagát, csakúgy, mint Rapajkó Tibor Eleket érintő, illetőleg történelmi eseményeinek méltatását.

Schneider úr emlékeztet arra, hogy őt hazájából "kiutasították", amelyet nem felejt el, de megbocsátja, mivel gyökerei még mindig ide nyúlnak vissza.

Egy cikkre külön is felfigyelt, amely lapunk novemberi számában jelent meg, ebben az írásban - Közösségi ház - Topa Sándorné tárgyilagosan ismerteti a XIX. század fordulóján épült egykori, az elmúlt rendszerben majdnem az ismeretlenségig elhanyagolt paraszt ház sorsát. Maga Schneider úr is, aki évente több alkalommal megfordul Eleken, megkülönböztetett figyelemmel kíséri a város és a Közösségi ház fejlődését, megújulását. Feltételezi, hogy ez a tagok önkéntes munkavállalásának tudható.

Az ilyen és ehhez hasonló "Ékszerdoboz" több turistát is a városba vonz.

Egy Közös Európában nagy szerepet játszik, hogy a kisebbségek törvényes jogaikkal élhetnek - fejezi be levelét Josef Schneider.

B.N.

Munkáspárti taggyűlés

A Munkáspárt Eleki Szervezete február 4-én, pénteken délután taggyűlést tartott. Az ülés résztvevői egyebek mellett beszámolót hallgathattak meg a vezetőség elmúlt évi munkájáról. Emellett elfogadták az idei év munkafeladatát. A taggyűlés fontos napirendi pontja volt az új vezetőség megválasztása. Titkos szavazással az alapszervezet titkárának Sárközi Józsefnét választotta meg. Vezetőségi tagnak Krisán Györgyöt, Árgyelán Pétert, Nagy Ibolyát, Pápai Zoltánt delegálta. Az újonnan választott vezetőség elsődleges feladatának tartja az alapszervezet azon elhatározását, hogy 2002-ben a Munkáspárt jusson be a Parlamentbe, sikeresen szerepeljen az azt követő önkormányzati választáson. Ennek feltételeit adottnak látják.

Sárközi Józsefné 1975 óta tagja a pártnak, a munkásmozgalmnak több mint 40 éve fáradhatatlan, lelkes tagja. A Munkáspárt Nőtagozata Országos Elnökségének is tagja. A helyi Munkáskorlátozottak Egyesületének egyik vezetője. A helyi Lányok-Asszonyok Szociális Egyesületének tisztségviselője, a helyi fiatalokból álló "Pacsirta" együttes alapítója, patrónusa. Nagy Ibolya a Baloldali Front Munkás Ifjúsági Szövetség országos és helyi alapító tagja.

Kiss Mihályné

Fidelitas Eleken

Az eleki Városi Könyvtárban január 30-án, vasárnap délután megyénkben ötödikként alakult meg az eleki Fidelitas Csoport. Az alakuló ülésen a megjelenteket Dobó László, az Országos Fidelitas elnökségi tagja köszöntötte. Móga Lászlóné, az eleki csoport elnöke hangsúlyozta: az eleki Fidelitas céljai között egyebek mellett a drogmegelőzés, környezetvédelem szerepel. Az eleki Fidelitas Csoport alelnöki feladatait Forgács Tibor, a Békés Megyei Nap munkatársa látja el. Ramasz István, az Eleki Önkormányzat Pénzügyi Bizottsága egykori elnöke az újonnan alakult csoportot támogatásáról biztosította.

Kiss Mihályné

Batyus sváb bál

Az Eleki Német Kisebbségi Önkormányzat és az Eleki Németek Egyesülete március 4-én, szombaton este 7 órától a helyi Reibel Mihály Művelődési Központban hagyományos, műsoros, batyus sváb bált szervez - értesült az Eleki Krónika. Jegyek elővételben a Városi Könyvtárban kaphatók vagy rendelhetők. Az est folyamán a jó hangulatról, zenéről a pilisvörösvári Lustige Musikanten zenekar gondoskodik. Belépő: 500.- Ft/fő. A rendezők mindenkit szeretettel várnak.

Kiss Mihályné

Bibliai előadás sorozat

Bibliai előadás sorozat indult a Városi Könyvtárban január végén. A sorozat folytatásaként 2000. február 18-án, 25-én, március 3-án, 10-én, 17-én, 24-én, 31-én este 6 órakor hallgathatják meg az érdeklődők az alábbi témákban: A millenniumi ember, Bibliai prófécia a Szentírás fényében, Meghajolni Babilon előtt, Kain jele, A templom megtisztítása.

Szeretettel várnak minden kedves érdeklődőt. A belépés díjtalan.

Kiss Mihályné

A költészet bővületében

Az eleki Reibel Mihály Művelődési Központban a gyulai Big-Band zenekar hangszerbemutatóval és stílusismertetővel egybekötött koncertet tartott "A dixilándtól a rock and rollig" címmel - tájékoztatta a Eleki Krónikát Zsidó Ferenc, az eleki Általános

Iskola igazgatóhelyettese.

Ugyancsak a művelődési központban rendezték meg a Magyar Kultúra Napja alkalmából az általános iskolás tanulók kulturális vetélkedőjét. A korosztályos verseny résztvevői magyar írók, költők írásai, versei mellett népdalok és hangszeres zene kategóriában is összemérték képességeiket.

A tanulók kitűnő felkészültségről tettek tanubizonyosságot, végül is a következő "dobogós" helyezési sorrend alakult ki: Versmondás /az első és második osztályosoknál/: 1. Drágos Mercédes 2/c., 2. Turóczy Judit 2/c., 3. Kiss Csilla 2/a., Vári Csilla - mint egyetlen első osztályos - különdíjban részesült. A harmadik és negyedik osztályosoknál: 1. Varga Renáta 3/b., 2. Balogh Aphrodité 3/b., 3. Lakatos Aletta 3/c. Az ötödik és hatodik osztályosoknál: 1. Tokai Gyöngyvér 6/a., 2. Rocskár Vivien 5/b., Fodor József 5/b. A hetedik és nyolcadik osztályosoknál: 1. Piroska Edina 7/b., 2. Csáki Zsuzsa 8/b., 3. Péter Evelyn 8/a., Braun Brigitta 7/b. különdíjban részesült.

Próza-mondás az első és második osztályosoknál: 1. Szentgáli Zoltán 2/c., a harmadik és negyedik osztályosoknál: 1. Nagy Eszter 3/a., 2. Balla Ferenc 3/b., 3. Jánk Melitta 3/c., a felsőtagozatosoknál 1. Tokai Gyöngyvér 6/a.

Ének kategóriában az első és második osztályosoknál: 1. Sarkadi Zoltán 1/a., a harmadik és negyedik osztályosoknál: 1. Méry Éva 4/a., az ötödik és hatodik osztályosoknál: 1. Gulyás Andrea 5/c.

"A középiskolás leszek" tantárgyi verseny battonyai rendezvényén Rubóczki Adrienn német nyelvből első helyezést ért el, Szabó Valéria pedig hatodik lett. Felkészítő nevelőjük Kelemen Erika volt.

Az "Ötödölő" ötödik és hatodik osztályosok versenyén Csontos Bálint első, Kovács Gábor második, Kardos Sándor pedig harmadik helyezést ért el.

Az szellemi sportág, a sakk helyezettei, az ötödik és hatodik osztályosoknál: 1. Cseresznyés Beáta, 2. Bozó Edina, 3. Fodor József, a hetedik és nyolcadik osztályosoknál: 1. Brandt János, 2. Szakács István, 3. Oszlács Katalin.

B. N.

Irodalmi sarok

Rovatszerkesztő: Bernát Nándor

A közmondás tanúsága szerint az alma nem esik messze a fájától... Továbbgondolva a közmondást: egyik alma sem esik messze a másik almától. Ezt azért kellett elmondanunk, mert az irodalmi sarok mostani vendége Piroska Edina, és ha tudjuk, hogy az előző - januári - számban fivére, Piroska Elemér versét tettük közzé, akkor máris teljessé válik a kép. És, ha már az előző lapszámot bevonva értékeljük a mostani: egy rovatszerkesztő feje fölé nem tornyosulnak sötét fellegek, amíg a fiatalabb nemzedék - általános iskolások - tagjai között olyan tehetségek bontogatják szárnyaikat, mint amilyen Piroska Elemér, Piroska Edina...

Piroska Edina, az eleki Általános Iskola hetedik osztályos tanulója. A tanulás mellett szívesen szaval költeményt vagy mond prózát. Ebbéli képességei elég hamar kifejezésre jutott, az intézmény harmadik osztályos tanulója volt, amikor egy vers- és prózamondó

versenyen a második helyezést érte el, aztán - szinte bizonyításként - egy év múlva megismételte a sikert. Már a felsőtagozatban egy összetett megmérettetésen az osztályával ugyancsak diadalmaskodott. És most legutóbb, hetedik osztályosként az Arany János Magyar Nyelv versenyén a képzeletbeli dobogó legmagasabb fokára állhatott, az Ady Endre szavalóversenyen pedig második lett. Emellett természetesen számtalan egyéb rendezvényen is fellép, mint például a Cigány Lakosok VI. Kulturális Találkozóján. A szavalás mellett előszeretettel énekel, tagja az Eleki Énekkarnak, de szívesen sportol, kedvenc sportágai: aerobic, kerékpározás, görkorcsolyázás. Egyébként még nem döntötte el, hogy milyen életpályára lép, de egyben biztos: mindenképpen tovább fog tanulni.

Most pedig, kedves Olvasók, fogadják szeretettel a költeményt.

Piroska Edina: Anya

A világnak oly sok zuga van, A pillanatnak sok-sok képe van, Az éjszakának millió csillaga, A rétek színe, s virágok illata, Legyen tied mind, Édesanya! Ha szemed mosolyog és arcod vidám, Úgy érzem örökké tarthatna a nyár. Ha homlokodon a ború átsuhan, Minden pillanatom boldogtalan. Ne légy hát szomorú, ígérem jó leszek! Ragyogjon rám vidáman két szemed! Mert legyen a világ bármilyen mostoha! Tudom, itt vagy nekem drága Édesanya!

Gazdag program

Intézményünkben, az általános iskolában, januárban gazdag programból választhattak tanulónk. A teljesség igénye nélkül csak néhányat sorolok fel a kínálgató lehetőségek közül:

- jelentkezés a Zrínyi Ilona matematikai versenyre,- ötödölő bajnokság az 5., 6. évfolyamosok számára,- Öveges József fizika verseny helyi fordulója - 8. évfolyam,- Zűrzavar a játszótéren c. színházi előadás Gyulán a művelődési központban,- Varga Tamás matematikai verseny II. fordulója Békéscsabán,- a gyulai zeneiskola hangszerbemutatóval egybekötött koncertje a Reibel Mihály Művelődési Központban,- helyesírási verseny az 5., 6., 7., 8. évfolyamnak,- Magyar Kultúra Napja - korcsoportos vers- és prózamondó verseny,- Sakk-verseny az 5., 6. évfolyamosok részére.

Ezúttal a helyesírási versenyről és a sítáborról számolok be részletesebben. Nézzük a helyesírási verseny helyezettjeinek sorrendjét: az ötödik osztályosoknál: 1. Tóth Tamás 5.c., 2. Bartalos Anna 5.b., 3. Szabó Ági 5.c. és Kardos Sándor 5.a.; a hatodik osztályosoknál: 1. Radnóti Janka 6.c., 2. András Bianka 6.c., 3. Tokaji Gyöngyvér 6.a.; a hetedik osztályosoknál: 1. Czinkota Szilvia 7.a., 2. Tóth Csaba 7.c., 3. Kovács Géza 7.b.; a nyolcadik osztályosoknál: 1. Lázár Marietta 8.a., 2. Rubóczki Adrienn 8.a., 3. Bartalos Ibolya 8.b. és Sárközi Mária 8.c. Felkészítő nevelők: Bellon Tiborné, Lénárt Istvánné, Turla Mihályné, Tóth Gáborné. Az első helyezett tanulók részt vesznek a február 18-án, Gyulán megtartandó területi helyesírási versenyen.

A programok között már említettük, hogy az általános iskola DSE szakosztálya szervezésében tanulók, volt tanulók, valamint tanárok január 22. és 29. között a szlovákiai Rózsahegyen sítáborozást tartottak. A sportág kedvelői egy szakközépiskola

kollégiumában kaptak szállást, és a Rózsahegy különböző pályáin siklottak: Malino, Bieli Potok, Dolny Kubin.

A síelők legnagyobb öröme sok hóval és jó előkészített pályákkal "találkozhattak", a vendéglátók számítógépes jegykezelő automatákat állítottak fel, és - szükség esetén - hóágyúk álltak rendelkezésre. Ami a pályák felszereltségét illeti: majdnem elérik a nyugati színvonalat, sajnos ez az áron is meglátszik. Hiányosságként lehet megjegyezni: magyar nyelvű szövegekkel szinte sehol sem lehet találkozni, holott a sízők tekintélyes része magyar. A eleiek is bárhol megfordultak, nagyon sok magyarral, köztük Békés megyeiekkel találkoztak.

A tábor programja a következőképpen alakult: Első nap - vasárnap - Bieli Potokra mentek síelni, ez a hely ismeretlen a nagyközönség előtt, a sportág újoncai itt csatoltak először sílécet a lábukra, és tették meg az "első lépéseket". Az első két nap igencsak megerőltető volt a számukra, többen feltették a kérdést: "Minek is jöttünk ide?"

A második napon a Malino elnevezésű pályán voltak, egyébként ekkor volt a leghidegebb - mínusz 20 Celsius fok -, ennek ellenére ragyogóan sütött a Nap. A pálya érdekessége, hogy a síelőket kabinos felvonó szállítja.

A harmadik napon az eleiek a Kubinra mentek, sajnos itt mintegy 800 métert gyalogolni is kellett, a fáradozókat viszont a megfelelő hóviszonyok és a legkiválóbb minőségű pálya kárpótolta, sőt az árak is a legelfogadhatóbbak voltak.

A negyedik napon pihenőnapot tartottak, a kezdők a szálláshelyen pihentek, a többiek kimentek a Malinora.

Az ötödik napon Dolny Kubinon már a kezdők közül is volt olyan, aki sífelvonózott.

A hatodik napon aztán mindenki kipróbálhatta a felvonót, emellett egész nap szabad sízés volt.

A szervezők ezúton mondanak köszönetet a Körös Volánnak és Enyedi János gépjárműve-zetőnek. Ja, és még valami: a jövő évben is lesz sítábor!

Durst Norbert

Az iskolák története Eleken, 2. rész. A polgári iskola

A magyar oktatásügy egyik legeredményesebb középfokú iskolatípusa volt a polgári iskola. Volt, mert az 1946-os tanévtől a polgári iskolák már nem indíthattak új első osztályokat. Sőt a V.K.M. 8000/1948-as számú rendelete államosította és egyben meg is szüntette ezt az iskolatípust. Összevonták a népiskolával, nevét állami általános iskolára változtatták, amely a mai napig ezen a néven működik.

Egy kis iskolatörténelem: 1945 előtt hazánkban - de a környező kultúrállamokban is - 3 iskolatípus volt. A 6-10 éves gyermekek számára a 6 osztályos népiskola, a 10-14 éves gyermekek számára a 4 osztályos polgári iskola, és a 10-18 évesek számára a 8 osztályos gimnázium. Eredményes különbözeti vizsgával a polgáriból a gimnázium 5. osztályába léphetett a tanuló.

A polgári iskola se nem népiskola, se nem középiskola, hanem önálló középfokú iskola volt.

Kik jártak a polgári iskolába? Elsősorban a rendezett anyagi viszonyok között élő

“kispolgárok”, azaz a kisiparosok, a kereskedők, a kisbirtokosok és a néptanítók gyermekei, akik nem törekedtek tudományos pályára. Ez az iskola képzett a 4 osztályos szakképzésre, illetve az 5 osztályos tanítóképzésre is. Jómagam is ezt az utat jártam be. A csongrádi polgári iskola nekem is jó alapot adott. Emlékszem, a kiskunfélegyházi tanítóképzőben a magyar tanárom az első tollbamondás kijavítása után - az addigi tapasztalati alapján - meg tudta mondani, hogy ki jött polgáriból. /Kell ennél szebb elismerés egy iskolának?/

A polgári iskola általánosan képző iskola volt. Nevének tökéletesen eleget tett, polgárokat képzett, akiket a tudományok alapvető ismereteivel vértezett fel.

Tanulóit képessé tette az életben való helytállásra, vagy a szakiskolákban továbbtanulásra. Akik ezt az iskolát jó eredménnyel elvégezték, azok a kereskedelemben, az üzleti életben becsülettel hely tudtak állni! Ahova az “élet szólította” őket, mindenütt szépen boldogultak, becsületes polgárai lettek a magyar hazának. Közülük kerültek ki az alsófokú tisztviselői állásokat betöltők és a hivatalnokok hada is. Mai szóhasználatú úgy mondanánk: középfokú káderképző iskola volt. Természetes, hogy ezen megállapítás ellen minden sejttem tiltakozik. A káder szónak számomra politikai felhangja, töltése van, de azon felül semmi. Ebben az iskolatípusban fontos helyet kapott az engedelmesség, a kötelességtudás és a kötelesség-teljesítés elve. Ezen felül központi kérdés volt a gyakorlati életre nevelés ügye!

Büszkén állapítom meg, hogy anno Elek lakosságának zömét, a felelős beosztásban dolgozók gerincét egykor ez az iskola nevelte! Akik polgárit végeztek, tudtak helyesen írni, tudtak fejben két-három kétjegyű számot összeadni!!! Ez az iskola nem akart mindent, sőt még csak nem is sokat, csak eleget, és azt nagyon alaposan akarta megtanítani a nebulóival!

A tanárképzésnek rangos és elismert pedagógiai műhelyei /ma ezt istállónak mondják!!/ Budapesten és Szegeden voltak. Mindkét helyen 1944. április 1-jével a képzés befejeződött /nekem a megszűnés időpontja is megalázó/. Pedagógiai munkájukat a “Cselekvés iskolája” című módszertani lapok segítették. Benne olyan szakmai tanácsokat olvashatunk, amelyek ma is megállják a helyüket a “ma pedagógiájában”.

Eleken a polgári iskolában az egymást váltó tantestületek tisztában voltak azzal a ténnyel, hogy ez az iskola nemzetiségi vidéken van. Nagy gondot fordítottak arra, hogy a sajátos nemzeti kultúrák érintetlenül hagyása mellett a tanulókat a magyar nemzet és a szentistváni gondolatok iránti feltétlen hűség szellemében neveljék!

Eleken az 1920-1946 közötti években volt fiú polgári iskola. 1936-1946 közötti években pedig leány polgári iskola is. Történetüket egy későbbi írásban fogom részletesen bemutatni.

Mindezt megelőzően azonban szeretném az eddigi tapasztalataimat megosztani a kedves Olvasóval, mielőtt...! Azt tapasztaltam, hogy a kedves “visszaemlékezők” természetes módon elsősorban az ő iskolaéveikre emlékeznek, és csak azt, és csakis azt tartják a volt iskolájukra jellemzőnek. Egy példát szabadon leírom a sok közül. Arra kérdeztem rá, hogy amikor ő volt polgárista, volt-e diáksapkájuk?! “Pontosan emlékezett”, hogy a polgáristáknak soha nem volt Eleken diáksapkájuk! Ekkor elővettem Engelhardt Gizella /Krausz Józsefné/ kedves “visszaemlékező diák” által féltve őrzött egykori fotóját, melyen 3 diáklány látható teljes iskolai öltözékben, fejükön a pulykatollal díszített diáksapkával! Nem akart hinni a szemének!

Ezekben az iskolatörténeti írásokban olvashatnak majd volt iskolájukkal kapcsolatban olyan eseményeket, dolgokat, amelyek vagy még nem, vagy már nem voltak jellemzőek arra az iskolai időszakra, amikor Önök voltak ott diákok. Tehát nem úgy igaz, hogy amiről nem tudok, az nincs és nem is volt soha!

Busa László nyugalmazott középiskolai tanár

Szalagavató

Békés Megye Képviselő-testülete Mezőgazdasági és Ipari Középiskolája 2000. február 25-én 14 órakor tartja szalagavató ünnepségét a sportcsarnokban.

Iskolánk 96 tanulójának tűzik fel ünnepélyes keretek között a szalagot, mely az érettségire, a szakmunkásvizsgára való készülést jelképezi.

A végzős tanulók rövid műsorral köszöntik majd a megjelenteket.

Lantos Mihályné tanár

Iskolai farsang

Lapunk előző számában már szóltunk az iskolai farsangról. Álljon itt most ismét néhány mondat e rendezvényről.

A diákok már hetek óta készülnek produkcióikkal a farsangra, ami az alsósoknak február 17-én 14 órától, a felsősöknek pedig 18-án szintén 14 órától kerül megrendezésre. Az ünnepség helye a sportcsarnok, ahol különböző táncos jeleneteket ad elő egy-egy osztály. A próbák hangulatából ítélve nagyon jó délutánokról számolhatok be majd a következő számban.

Durst Norbert

Leves az volt

Mézügyben kerestem fel az eleki Hoffmann Antalt, kettős célzattal: először is, hogy mézet vásároljak, mivel szereti és értékeli a családom, másrészt pedig, hogy cikket írjak a méhészetről, kellemeset a hasznossal összekötendő alapon. Aztán, amíg vendéglátóm a mézzel - üvegbe töltésével - foglalatoskodott, én széjjelnéztem az asztalos műhelynek használt helyiségben. A munkaasztalon újonnan készített kaptárakban használatos keretek sorakoztak, aztán egy falon függő, bekeretezett képre figyeltem fel, közelebb lépve ezt olvashattam: "Emléklap, Hoffmann Antal tizedes részére...". Természetesen - ráérezve a kínálókozó lehetőségre, amely túlmutat az eredeti terven - , arra kértem meg Hoffmann Antalt, hogy egy kicsit "meséljen" az életéről.

Hoffmann Antal eleget tett kérésemnek, dióhéjban elmondta élete jelentősebb mozzanatait, amelynek során körvonalazódott: a múlt század 40. évében ment el asztalosinasnak, azért asztalosinasnak, mert ezt találta a legvonzóbbnak, utólagos

következtetésként levonható; akkor helyesen döntött. Három éven keresztül tanulta az asztalos szakma csínját-bínját Strifler Károly eleki asztalosmesternél. Ezt követően egy évig segédként dolgozott a mesternél, majd 1944. szeptember 24-én délután, valamivel 2 óra után bejöttek az oroszok. Az eljövendőkben rövid idő leforgása alatt újabb sötét fellegek tornyosultak a település őslakosai - svábok - feje fölött. Lassanként elkezdődött a száműzetésük, kit azért toloncoltak ki, mert az anyja, kit pedig azért, mert az apja német származású, kit pedig azért, mert annak akarták tudni egyesek. Hoffmann Antalra '45 január első hetében került sor, ekkor vitték kényszermunkára Ukrajnába, még az úton "ünnepelhetette" meg a 19. születésnapját. Zord időjárási viszonyok mellett két hónap híján két évet húzott le a messzi idegenben. Egy vasércbányánál ácsként dolgozott, lent a bányában pedig a zsaluzást csinálta. A kegyetlen hideg ellenére a ruházatuk igencsak hiányos volt, a kalóriát szolgáló ételmezés főként levesre korlátozódott, ezzel táplálkoztak reggel, délben és este. Aztán a kínos ügy végére 1946. október közepén került pont, ekkor térhetett haza Antal bácsi is. Az új élet kialakításához szükséges anyagiakat Niedermayer Károly asztalosmesternél kezdte megalapozni. '48 áprilisában aztán megérkezett a katonai behívó, a szolgálatot mint gépkocsizó-lövész teljesítette, amely két évig tartott. A hogyanról írásunk elején már tettünk említést. A leszerelés után ismét Niedermayer Károlynál helyezkedett el, '52-ig dolgozott ott, majd még abban az évben megalakult a KTSZ, amelynek keretében aztán nem kevesebb mint 26 esztendőt húzott le. A nyugdíjazása után '87-ben a GAMESZ-nál "érte". Közben '56-ban történt egy "vargabetű" az életében, izgatás címén hat hónapra Nagyfára került a börtönbe.

Ami az alaptémánkat, a méhészetet illeti: '52-ben amikor Hoffmann Antal Niedermayer Károlynál dolgozott, aki méhészkedett is, egy alkalommal arra kérte meg őt a mestere, hogy készítsen el két kaptárat. Amikor elkészült a feladattal, a mester az egyik kaptárat megtartotta magának, a másikat pedig kollégájának adta. A kaptár mellé még egy méhrajt is kapott. A méhészek sajátossága, hogy hamar egymásra találhatnak és összefognak, így az elekiek is - többek között Schneider István, Wittmann Ferenc - csakhamar együtt járták a nyírségi akácosokat. A méhésznek először is meg kell tanulnia: a méhek szúrnak. Kezdetben Antal bácsi is félt tőlük, és volt olyan eset, hogy egy szúrástól bedagadt a fél szeme. Akkoriban még méhézsapkát, valamint füstölőt használt, aztán idővel elhagyta az álarcot. Több évnek is el kell telnie ahhoz, hogy tökéletesen el lehessen sajátítani a méhészkedés csínját-bínját. Ennek ellenére a továbbiakban is adódhat új helyzet. Amikor az ember elkezd foglalkozni a méhekkel, csakhamar már nem csupán hobbiról, hanem egyfajta "szerelemről" beszélhetünk. És tudni kell; aki egyszer elkezdi, az nem tudja abbahagyni, tíz családig még csak-csak hobbiról, utána azonban már munkáról beszélhetünk. Kezdetben olcsóbb volt a méhészkedés, ma már lényegesen drágább, mindenképpen azok vannak előnyben, akik önállóan készítik el a kaptárakat. Amikor az építőipari szövetkezet keretén belül működött a méhész szakcsoport, Antal bácsi több mint tíz évig volt az elnöke, de ellátta az egészségügyi felelős teendőit is. Az idők folyamán három négy méhészt indított el a "úton", de természetesen azok, akik valamilyen oknál fogva hozzá fordulnak, mindig számíthatnak a segítségére. Közel húsz évvel ezelőtt szembesült először az atka betegséggel, akkor huszonöt családot veszített el. Azóta az atka is gyógyítható.

Lám, így jár az, aki egy kilogramm akácmézet vásárol...

B.N.

A temetők védelmében

Lassan tavaszodik, s egyre többen járunk újra a temetőbe; meghalt szeretteinkhez. A csend a nyugalom, az elhunytakra való gondolás mindig mindenkit megnyugtatnak. Jól esik visszagondolni Rájuk, akiket szerettem, és már nem lehetnek itt. Számolom az éveket mióta nem láttam már őket...

Biztosan nagyon sokan állnak hasonló gondolatokkal a sírok mellett. Néha észre sem vesszük, hogy valami hiányzik a sírról. Csak később, jobban megnézve vesszük észre, hogy valaki elvitte a frissen vitt palántált virágunkat.

Összetörte a sír körüli betont, vagy vázát, a gazt nem vitte ki a szemétre, hanem a mellettünk levő bokor alá, vagy mellé tette. Sajnos nem egyedi esetek, egyre többen panaszkodnak.

Nem tudom, hogyan szólítanám meg az elkövetőt, ha látnám. Mit tudnék mondani Neki - akinek semmi sem szent, még a temető sem. Ha olvasná soraimat, talán elgondolkodik. Nagyon kérjük, kérem - ne tegye! Ne okozzon fájdalmat családoknak! Gondoljon arra, hogy a szeretet, amit elhunytaink iránt érzünk, az nem múlt el, s az a néhány szál virág a bennünk lévő szeretet, hála jelképe, hiszen mást már úgyse adhatunk.

Lantos Mihályné

Egyetemes /ökumenikus/ imahét

Az imahét hagyományos ideje január 18 és 25 között van. Ezt a dátumot még Paul Wattson javasolta 1908-ban, mert ezek a napok magukba ölelik Szent Péter és Szent Pál ünnepét, így e jelentésük szimbolikus. A déli féltekén, ahol január szüniidő - hiszen nyárra esik - az egyházak alkalmasabbnak találták pünkösdi ünnepének hetét az imahét megtartására. Megjegyzendő: ezt első ízben a Hit- és Egyházszervezet mozgalma javasolta még 1926-ban. Ez ugyancsak szép szimbóluma lehet az egyházak egységének.

Az egyház egységének keresése azonban nem korlátozható természetesen egyetlen hétre. Arra kell tehát mindenkit buzdítani, hogy az év más napjain is keressenek alkalmat a közös imádkozásra, s így máskor is felhasználhatják az imaheti anyagot.

A 2000-es évfordulóra való tekintettel egy közel-keleti ökumenikus csoportot kértek fel az imahét anyagának az összeállítására. Témaként választották annak a himnusznak az első szavait, amit az Efezusi levél bevezetéseként olvashatunk: "Áldott legyen az isten, aki megáldott benneteket Krisztusban."

Eleken - az utóbbi évek hagyományait figyelembe véve - a református egyházközség gyülekezeti ház nagytermében tartották meg e jelentős rendezvénysorozatot. Igét szolgáltattott: Csiszár István, kétegyházi baptista lelkész, Hegedűs István, gyulavári református lelkész, Lengyel Antal, eleki római katolikus plébános, Liptákné Gajdács Mária, gyulai evangélikus lelkész, Seres Sándor, kétegyházi-eleki ortodox lelkész és Tóth Márta, a gyulai kórház református lelkésze. Az egyetemes imahét záróalkalmát mindenki

a maga gyülekeze- tében tartotta meg.

B.N.

A rejtély megoldódott

Hosszabb időn keresztül tanácstalanul álltam egy megfejthetetlen rejtéllyel szemben. A talányt a magyar labdarúgás jelenlegi, úgy is fogalmazhatnánk, már-már kritikus állapota adta. Sokáig hajlottam egy téves magyarázat elfogadására, arra, hogy azért züllött le a magyar labdarúgás, mert az utánpótlást jelentő gyerekek túlságosan jól élnek ahhoz, hogy focival foglalkozzanak. A modern játékok, videók elvonják figyelmüket a focitól, magától a testmozgástól. És én naivan elfogadtam ezt az alapján is beteges fejtegetést. Például nem gondoltam arra, hogy Hollandiában, Angliában, Németországban, Svédországban - a sor szabadon folytatható - az átlagpolgárt tekintve összehasonlíthatatlanul jobban élnek, mint nálunk, és mégis összehasonlíthatatlanul jobban játsszák a focit, mint nálunk.

Az igazság azonban más, az ember naponta szembesül, saját szemével látja a társadalom ingoványszerű nyomorát. Persze van olyan család, amelyben jól élnek a gyerekek, de ez a feltételezés nem az átlagra értendő. Az átlaggyerek igenis szegény, nagyon szegény. A játék világpiacán megfigyelhetjük, hogy a szegénység is profitálhat jó focit, gondoljunk itt elsősorban Dél-Amerika, Afrika országaira, a többszörös világbajnok Brazíliára. Tehát ez a fejtegetés sem nyer létjogosultságot. Akkor mi? - tehetnénk fel a kérdés.

Egy, a focit kedvelők társasága összefogott, hogy alkalmanként lejátsszon egy-egy meccset, örömfocit. Társaságunk igen színes egyénekből tevődik össze, van köztünk ma is aktív - ifjúsági - labdarúgó, egykori - a koránál fogva még ma is aktív lehetne - játékos... A fellángolás nagy volt, egyszerre több csapatra valóan jöttünk össze, valóságos harc folyt a helyért. De ez a bőség hulláma hamarosan megszűnt, fogyott, egyre fogyott a keret, mígnem hamarosan azt vettem észre, hogy egyszál magam, vagy jobb esetben egy társammal váraкоztam a többiekre, akik nem jöttek.

A legközelebbi találkozásunkkor megkérdeztem tőlük, hogy mi volt a hiányzás oka? A válaszok közül: nagyon meleg volt, esőben vizes volt a pálya, nem volt kedvem, azért, mert X nem játszik, csak...

Ez utóbbi okfejtés a legtalálób, legmegfoghatóbb: "csak" azért nincs kedvem játszani, mert nincs bennem fegyelem, rendszeresség, következetesség, kitartás, a társadalom erre nevelt bennünket.

Ez nekem éppen elég, ezután figyelmen kívül hagyom a legjobbnak tartott "szakember" okoskodását, érvelését. Mert okoskodás helyett legjobban tennék, ha munkára nevelnék a magyar gyerekeket. És ez sajnos nem csak a labdarúgásra értendő.

B. N.

Befejezés előtt

Befejezéséhez közeledik az eleki Általános Iskola keretén belül tevékenykedő DSE által szervezett téli kispályás labdarúgó bajnokság. Ilyenkor önkéntelenül is felmerül az alapvető kérdés: van-e létjogosultsága ilyen jellegű rendezvényeknek a városban? A válasz a látottak alapján szinte egyértelművé vált: igen! Most már csak azon kellene munkálkodni, hogy az eljövendők során megismétlődjön ezen megmozdulás, vagyis, hogy mihamarabb újabbnál újabb küzdelmeket vívhasanak azok, akik örömet találnak ebben a fantasztikus sportágban, és természetesen azok is, akik nézőként követik ezeket az eseményeket.

A folytatásként megrendezett negyedik és ötödik fordulóban is küzdelmes, színvonalas mérkőzéseket vívtak egymással a csapatok - és ha olykor adódott is egy-egy meglepetésszerű végeredmény -, azért többnyire az esélyesebb gárda gyűjtötte be a győzelemért járó három bajnoki pontot. És most nézzük az eredményeket, eseményeket:

IV. forduló:

Szakiskola - EVI Kft: 2-3 /góllövők: Méreg M., Szabó B., illetve Fábrián I., Kubinszki Cs., Frank P./

Biggi Boy - Playboy: 13-1 /góllövők: Kapocsán A., /3/, Lénárt Zsolt /3/, Botás A., Görög Cs., Borsi A. /4/, Borsi R., illetve Baráth R./

Tomi Söröző - ELEKÉP: 4-4 /góllövők: Farkas S., Veder Gy. /2/, Hack N., illetve dr. Nagy G. /2/, Bányai S., Krisán Cs./

Reggeli Hatos - DSE: 4-2 /góllövők: Kovács G., Block T. /2/, Verindán K., illetve Gál Z., Lázok J./

V. forduló:

ELEKÉP - Szakiskola: 6-3 /góllövők: Bányai S., Stumpf Gy. /2/, Krisán Cs., dr. Nagy G. /2/, illetve Czene K., Zsiga I., Szabó B./

EVI Kft. - Tomi Söröző: 3-3 /góllövők: Fábrián I., Alb P., Liskai F., illetve Szabó M., Lakatos Z., Veder Gy./

DSE - Biggi Boy: 1-5 /góllövők: Fodor Cs., illetve Borsi A., Borsi R., Lénárt Zs., Yrs Zs., Görög Cs./

Playboy - Reggeli Hatos: 0-13 /góllövők: Bloch T. /2/, Verindán K., Braun J., Kovács G. /6/, Wittmann A /2/, Orbán D./

A táblázat:

1. Biggi Boy	5	4	1	0	30-6	13
2. ELEKÉP	5	3	2	0	23-10	11
3. Tomi S.	5	2	2	1	22-18	8
4. Reggeli h.	5	2	1	2	21-14	7
5. DSE5	2	1	2		16-11	7
6. EVI Kft.	5	1	3	1	8-9	6
7. Szakisk.	5	1	0	4	15-23	3
8. Playboy	5	0	0	5	5-49	0

B. N.

Új edző Eleken

Az Eleki Krónika korábbi lapszámában már beszámoltunk arról, hogy az eleki labdarúgó csapat élén változások történtek. Mint azt megírtuk, a lemondott edző helyett a csapat új trénera Harsányi Mátyás lett. Hotya Mihály, a csapat gazdasági vezetője elmondta, hogy Harsányi Mátyás egészségi okokra hivatkozva vezető edzői posztjáról lemondott. A vezetőség a leköszönt Harsányi helyére Resetár Zoltánt, a Gyulai FC labdarúgóját választotta meg. Az új tréner kinevezése után hangsúlyozta: tudja, hogy milyen nehéz feladat elé állította az új vezetőség, ennek ellenére mindent megpróbál megtenni mindazért, hogy a csapat tisztességesen helytálljon a tavaszi idényben.

A csapat heti 4 edzéssel, 2 tanteremben, 2 szabadban készül az idényre. Hotya Mihály jelezte, hogy több idősebb játékos bejelentette a távozási szándékát. Sarkadi, Uhrin - Gyulavári - , Séllei - Méhkerék - , Mladonyiczki - Újkígyós -, Donnert - Kétegyháza.

Illyést /román játékost/ sikerült ide igazolni. Nagyon fiatal csapattal vágunk neki a tavaszi idénynek, de tudjuk, hogy a sírból a halottat már nem tudjuk visszahozni. Tudjuk azt is, hogy ebből a fiatal csapatból építjük fel a jövő csapatát. Edzőmérkőzéseket tervezünk Mezőkovácsházával és a környező települések csapataival.

Kérjük szurkolóinkat, hogy támogassák elképzeléseinket!

Kiss Mihályné